

іміджу вітчизняних готельних підприємств та їх об'єднань.[2]

Отже, сьогодні немає ефективних систем управління якістю продукції, які б повністю забезпечували ефективність процесу управління якістю. Використання в практиці вітчизняних підприємств інтегрованих систем управління якістю дозволяє підвищити якість продукції, конкурентоспроможність підприємств за рахунок застосування системного і процесного підходів до управління підприємством. Також використання міжнародних стандартів надасть змогу вітчизняним підприємствам ідентифікувати сильні та слабкі сторони, провести порівняльну оцінку з узагальненими моделями, забезпечити основу для постійного поліпшення діяльності підприємства, провести заходи стосовно конкурентоспроможності та зовнішнього визнання.

Список використаної літератури:

1. Управління якістю продукції на підприємстві в умовах входження України в ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4617>

2. Проблема якості послуг на сучасному етапі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/31_PRNT_2010/Economics/74111.doc.htm

3. Тенденції розвитку систем управління якістю підприємств України за рахунок впровадження світових стандартів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/81.pdf

Павлюх Богдан Богданович,
студент спеціальності «Облік і оподаткування»,
Кручак Людмила Володимирівна,
к.е.н., асистент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

РОЗВИТОК СФЕРИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Згідно показників державної служби статистики України кількість малих підприємств в Україні збільшилась на 16454 одиниць, а вклад їх в загальний обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) залишився незмінним(19,2%) [3]. Сучасний незадовільний стан малого підприємництва пояснюється рядом факторів, як регіонального так і загальнодержавного рівня. У зв'язку з цим, пошук шляхів щодо підвищення ефективності малого підприємництва в регіоні передбачає ретельне дослідження всіх можливостей та загроз, що стримують їх розвиток.

Проблеми впливу різноманітних факторів на розвиток підприємництва на макрорівні досліджувалися такими вітчизняними науковцями як: З. Варналій, Р. Лавриненко, Б. Бобиль, М. Крупка, Ю. Іванов, К. Петросянц, Є. Сахаров, В. Сизоненко, Н. Колесник, І. Неділько та інші [4].

Досліджуючи стан та тенденції розвитку малого підприємництва в Україні, М. Крупка зазначає, що деструктивними факторами підприємницької діяльності є криза неплатежів та слабка конкурентоспроможність національних товарів в умовах наростання імпорту [5]. Динаміка підприємництва в Закарпатській області засвідчує різке зростання та накопичення дебіторської заборгованості. Крім того, близькість кордонів зумовлює високу конкуренцію між місцевими підприємцями та аналогічними організаціями в країнах ЄС.

Серед головних причин гальмування, З. Варналій виділяє [1]: відсутність дійового механізму реалізації державної політики щодо підтримки малого підприємництва; важкий тягар оподаткування; низькі темпи та перекося в реформуванні власності; відсутність належного нормативно-правового забезпечення; обмеженість та повна відсутність матеріально-фінансових ресурсів; недосконалість системи обліку та статистичної звітності малого підприємництва; інфляція, циклічні коливання, зміна кон'юнктури ринку, затримка платежів; негативна динаміка основних макроекономічних показників.

Сьогодні однією з найболючіших проблем малого підприємництва є його фінансове забезпечення. Крім того, вагомими дестимулюючими чинниками виступають: недосконалість чинного законодавства; доступ до приміщень, устаткування, дефіцит інформації і нестача кваліфікованого персоналу [2]. У зв'язку з цим нестача коштів та обґрунтованих розрахунків щодо організації діяльності призводить до краху значної кількості малих підприємств. Вагомий вплив на розвиток підприємництва здійснюють також регіональні фактори, які відображають загальні умови розвитку окремих видів підприємницької діяльності і відображають рівень підтримки малого бізнесу місцевими органами влади, доступність фінансових, трудових та матеріальних ресурсів, загальні умови ведення бізнесу в регіоні, обсяги споживчих ринків та їх сегментів, рівень розвитку інфраструктури тощо [2].

Таблиця 1
Фактори розвитку підприємств малого бізнесу в Закарпатській області

Показники	Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у діючих цінах відповідних років, млн грн	Валовий регіональний продукт ВРП, млн грн	Чисельність економічно активного населення, тис. чол.	Капітальні інвестиції, млн грн	Обсяги експорту, млн. дол. США	Обсяги імпорту, млн дол. США
2015	52270,7	28952	571,2	3778,4	1094,4	1011,5
2016	55240,4	32390	561,8	4663	1211,9	1133,4
2017	67417,1	43043	554,5	5623,7	1446,4	1341,7
2018	81015,5	-	558,5	7500,6	1659	1515,8

Джерело: [3,4]

Вплив основних факторів на рівень розвитку підприємств малого бізнесу в Закарпатті, а саме:

1. При збільшення обсягів валового регіонального продукту на 1 млн. грн, обсяги реалізації продукції малих підприємств знижуються приблизно на 20 тис. грн, тобто прирощення валового регіонального продукту на 1 % призведе до скорочення обсягу реалізації продукції малих підприємств ~ на 5%. Обернена залежність вказує на те, що значну частку валового регіонального продукту в Закарпатті створюють підприємства середнього та великого бізнесу.

2. Вагомий вплив на розвиток малого підприємництва в регіоні справляє чисельність економічно активного населення. Зокрема, при збільшенні кількості осіб на 1000, обсяги реалізації продукції підприємствами малого бізнесу збільшуються ~ на 5900 тис. грн, тобто прирощення чисельності економічно активного населення на 1 % призведе до прирощення обсягу реалізації продукції малих підприємств на ~ 72 % [2]. Така залежність є природною, оскільки частина економічно активного населення приймає участь у бізнес-діяльності, а також є основним споживчим сегментом для розвитку малого підприємництва.

3. Розвиток малого підприємництва також залежить від капітальних інвестицій в економіку області, проте ця залежність є нижчою від інших факторів. Зокрема, при збільшенні обсягів капітальних інвестицій на 1%, обсяги реалізації підприємств малого бізнесу збільшуються на 4,42%, тобто додаткові капітальні інвестиції в обсязі 1 млн грн спричиняють приріст обсягу реалізації продукції малих підприємств на 84 тис. грн [2]. Це пояснюється тим, що підприємства малого бізнесу здійснюють менші обсяги капітальних вкладень, ніж великі та середні підприємства і переважно використовують більш «мобільні» виробничі ресурси.

4. Традиційно, вагомий вплив на розвиток малого бізнесу на Закарпатті здійснює зовнішньоекономічна активність. Збільшення обсягів експорту на 1 млн. дол. США призводить до збільшення обсягів реалізації продукції підприємствами малого бізнесу на 553 тис. грн [3]. Це пов'язано передусім тим, що валютні надходження від експорту продукції підвищують рівень ділової активності в регіоні.

Отже, з кожним роком в Закарпатській області збільшується кількість малих підприємств і відповідно їх вклад в економіку країни. Але через недосконалість чинного законодавства і слабого контролю за тиском зі сторони середніх і великих підприємств, малі не можуть функціонувати в свій максимум.

Список використаної літератури:

1. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики/ З. С. Варналій - [4-те вид.]. - К.: Т-во «Знання», 2008. - 302 с.

2. Газуда М. В. Регіональний розвиток сфери малого підприємництва/М. В. Газуда, Н. Ю. Волощук. - Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.», 2017. - С. 84-91.

3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Економічний розвиток регіону на основі активізації підприємницької діяльності: монографія / [Ковальов А.І. та ін.] // Одеса: Атлант, 2014. - 178 с.

5. Крупка М. І. Фінансово-економічні аспекти розвитку малого підприємництва в Україні / М. І. Крупка // Фінанси України. - 2008. - № 5. - С.72.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>